

Posudek k diplomové práci kol. Alexandra Švarcbeka
na téma „Tři problematické aspekty posuzování ujednání
o smluvní pokutě ve spotřebitelských smlouvách
v rozhodovací praxi soudů v letech 2020-2022“

Rozsah práce: 203.705 znaků

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Aktuálnost tématu: Vysoce aktuální / **Nadstandardně aktuální** / Dostatečně aktuální / Neaktuální

Novost tématu (v kontextu zpracovaných témat diplomových prací na PF UK): **Zcela nové** / Relativně nové / Dosud plně nezpracované / Dostatečně zpracované

Smluvní pokuta je díky své univerzálnosti velmi často užívaným institutem, který navzdory relativně stabilní úpravě trvale přitahuje pozornost právní praxe i teorie (viz například nedávné rozhodnutí velkého senátu NS k moderaci smluvní pokuty). To samé platí i o spotřebitelských smlouvách. Vše umocňuje propojení obou aspektů s dalším klíčovým institutem smluvního práva, a to obchodními podmínkami.

Výjimečnost této práce spočívá v něčem jiném, a to v ambici nahlédnout zkoumanou problematiku skrze rozhodovací soudní praxi a její kvantitativní hodnocení.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody).

Náročnost tématu z hlediska úrovně teoretických znalostí vyžadovaných pro zpracování tématu: Vyšší / **Standardní** / Nižší

Náročnost tématu z hlediska rozsahu dostupných zdrojů (rozsahu právní úpravy, doktrinálního zpracování, aplikovatelné judikatury): **Vyšší** / Standardní / Nižší

Viz zpracování rozhodovací praxe soudů nižších instancí.

3. Kritéria hodnocení práce:

A. Splnění cíle práce

Stanovení cíle práce: **Provedeno řádně** / Provedeno nikoliv řádně / Neprovedeno

Splnění cíle práce: **Cíl řádně splněn** / Cíl spíše splněn / Cíl spíše nesplněn / Cíl nesplněn nebo vůbec nestanoven

B. Samostatnost při zpracování tématu

Tvůrčí uchopení tématu (individualita zpracování): **Ano** / Spíše ano / Spíše ne / Ne

Závislost na použitých pramenech: **Ne** / Ano (odůvodnění: ...)

Zhodnocení práce z hlediska plagiátorství: **nezjištěna** žádná známka možného plagiátorství

Již kvůli volbě přístupu a samotného tématu byl diplomant v podstatě „odsouzen“ k samostatné tvorbě.

C. Logická stavba práce

Systematika práce: **Vhodně zvolena** / Zvolena spíše vhodně s těmito výhradami: ... / Zvolena nevhodně (odůvodnění: ....)

Dodržení zvolené systematiky: **Ano** / Ano s těmito výhradami: ... / Ne (odůvodnění: ....)

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Reprezentativnost zdrojů: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Aktuálnost zdrojů: **Ano** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Primární zdroje využity: **Dostatečně** / Nedostatečně (odůvodnění: ...)

Zahraniční zdroje využity: **Ano** / Ne

Dodržení zásad odborné práce se zdroji: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Téma zpracováno nikoliv deskriptivně: **Ano** / Převážně ano / Převážně ne / Ne

Dostatečná analýza problematických otázek: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Úplnost zpracování tématu: **Ano** / Ne (odůvodnění: ...)

Zhodnocení tématu a práce v závěrečné kapitole: **Řádné** / Dostatečné s těmito výhradami: ... / Nedostatečné (odůvodnění: ...)

Komparace s jinou právní úpravou: Ano / **Ne**

S ohledem na téma a metodu zpracování se nejedná o vadu práce. Navíc autor pravidelně nahlíží do jiných úprav a konfrontuje své poznatky s českou právní realitou.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální podoba textu: **Bez výhrad** / S těmito výhradami: ...

Formální podoba poznámek pod čarou a seznamu literatury: **Bez výhrad** / S těmito výhradami: ...

Grafy a tabulky: **Ano** / Ne

Jejich případný význam pro kvalitu zpracování tématu: **Vyšší** / Běžný / Nižší

G. Jazyková a stylistická úroveň

Jazyková úroveň textu (z hlediska užívání odborné terminologie): **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Stylistická úroveň textu (čitivost, přehlednost): **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

Gramatická úroveň textu: **Standardní** / Dostatečná s těmito výhradami: ... / Nedostatečná (odůvodnění: ...)

4. Případné další vyjádření k práci:

Myslím, že velmi důležité jsou kritické závěry autora k některým soudním rozhodnutím, u nichž se lze domnívat, že v rozporu se zákonem neposkytly spotřebitelům příslušnou právní ochranu. Právě tato kritická zkoumání soudní praxe tak mohou ukázat (ukazují), že sebelepší právní úprava či doktrína nemohou zabezpečit naplnění požadovaných cílů, pokud budou selhávat prvostupňové či odvolací soudy.

- s. 10 – pozor, § 433 odst. 2 obč. zák. vskutku obsahuje jen vyvratitelnou domněnku. Není proto na místě mluvit o vymezení slabší strany. A neříkám nám, kdo je „vždy“ slabší stranou (nejde o nevyvratitelnou domněnku).
- Oceňuji rozsáhlé úvahy de lege ferenda, byť jsem skeptický k řešení spočívajícím v detailnější právní úpravě. Dílčí výhradu bych měl k návrhu nového odstavce 3 § 2048 obč. zák. (s. 50). Tato klauzule chránící spotřebitele by byla (do značné míry) duplicitní (což korektně přiznává i autor) s úpravou spotřebitelských smluv a navíc by v rozporu se systematickou zvolenou u tohoto kodexu „vyvážela“ ochranu spotřebitele na jiných částí kodexu. Když už, tak bych zvažoval poskytnutí takové ochrany slabší straně. Tu občanský zákoník chrání limitací smluvní autonomie v rámci úpravy toho kterého institutu (tedy klidně i v § 2048).
- Pokud bude práce obhájena s výborným stupněm hodnocení, lze uvažovat o jejím uznání coby práce rigorózní. Pro ten případ dávám na zvážení, aby v rámci naplnění dalšího požadavku (publikace podstatné části práce) autor zvažil publikaci svých závěrů ve dvou článcích rozdělených podle konkrétních aspektů smluvní pokuty (1/ přiměřenost výše smluvní pokuty, 2/ jasnost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě, včetně jeho případné inkorporace do obchodních podmínek).

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- Považoval by diplomant za vhodné, aby Nejvyšší soud přistoupil k vypracování podkladu (obdobného metodice k náhradě nemajetkové újmy na zdraví), kterým by stanovil základní mantinely pro sjednávání smluvní pokuty a její výše ve spotřebitelských smlouvách?

- Na s. 63 je navržena vyvratitelná domněnka rozporu s požadavkem transparentnosti sdělení podnikatele vůči spotřebiteli. Domněnka by měla působit generálně, a to mimo jiné v případě, že je písmo menší než okolní text. To by však znamenalo uplatnění této domněnky kdykoliv nebude užita jednotná velikost písma....? A nebyl by tento požadavek příliš svazující například pro komunikaci marketingového charakteru?

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň:

Doporučuji práci k obhajobě, neboť splňuje všechny předepsané předpoklady. Oceňuji, že byl diplomant schopen realizovat svůj ambiciózní záměr. Je zjevné, že tvorbě předložené práce věnoval enormní množství času a energie.

S ohledem na výše uvedené ji navrhuji klasifikovat stupněm výborně.

V Praze dne 13. 11. 2023

Doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph. D.
vedoucí diplomové práce